

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

16 päivänä helmikuuta 2017¹

Ennakkoratkaisupyyntö — Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue — Rajat, turvapaikka ja maahanmuutto — Dublin-järjestelmä — Asetus (EU) N:o 604/2013 — Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4 artikla — Epäinhimillinen tai halventava kohtelu — Vakavasti sairaan turvapaikanhakijan siirto valtioon, joka on vastuussa hänen hakemuksensa käsittelystä — Ei ole perusteltuja syitä katsoa, että kyseisessä jäsenvaltiossa on todettuja systemisiä puutteita — Jäsenvaltion, jonka on suoritettava siirto, velvollisuudet

Asiassa C-578/16 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Vrhovno sodišče (korkein oikeus, Slovenia) on esittänyt 28.10.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.11.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

C. K.,

H. F. ja

A. S.

vastaan

Slovenian tasavalta,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen 28.10.2016 esittämän pyynnön, joka saapui unionin tuomioistuimeen 21.11.2016, käsitellä ennakkoratkaisupyyntö kiireellisessä menettelyssä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan mukaisesti,

ottaen huomioon viidennen jaoston 1.12.2016 tekemän päätöksen, jolla pyyntö hyväksyttiin,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.1.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

¹ — Oikeudenkäyntikieli: sloveeni.

- C. K., H. F. ja A. S, edustajanaan aluksi Z. Kojić, sitten M. Nabergoj, svetovalca za begunce,
- Slovenian hallitus, asiamiehinään N. Pintar Gosenca ja A. Vran,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan L. Cordì, avvocato dello Stato,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään C. Crane, avustajanaan D. Blundell, barrister,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja M. Zebre,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.2.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 (EUVL 2013, L 180, s. 31; jäljempänä Dublin III -asetus) 3 artiklan 2 kohdan ja 17 artiklan 1 kohdan, SEUT 267 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 4 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat C. K. ja H. F. ja heidän lapsensa A. S. sekä Slovenian tasavalta, jota edustaa sen sisäministeri, ja jossa on kyse näiden henkilöiden siirrostä Kroatiaan, joka Dublin III -asetuksen säännösten mukaisesti on vastuussa heidän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelystä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

Geneven yleissopimus

- 3 Pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin 28.7.1951 Genevessä (Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, nide 189, s. 150, nro 2545 (1954)), sellaisena kuin se on täydennettynä pakolaisten oikeusasemaa koskevalla pöytäkirjalla, joka tehtiin New Yorkissa 31.1.1967 (jäljempänä Geneven yleissopimus), 33 artiklan, jonka otsikko on ”Karkoituksen ja palauttamisen kieltäminen”, 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Sopimusvaltio ei tavalla tai toisella saa karkottaa tai palauttaa pakolaista sellaisten alueiden rajoille, jossa hänen henkeään tai vapauttaan uhataan rodun, uskonnon, kansalaisuuden ja tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi.”

Euroopan ihmisoikeussopimus

- 4 Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Kidutuksen kieltö”, määrätään seuraavaa:

”Ketään ei saa kiduttaa, eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla.”

Unionin oikeus

Perusoikeuskirja

- 5 Perusoikeuskirjan 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Ihmisarvo”, määrätään seuraavaa:

”Ihmisarvo on loukkaamaton. Sitä on kunnioitettava ja suojeltava.”

- 6 Perusoikeuskirjan 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kielto”, määrätään seuraavaa:

”Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla.”

- 7 Perusoikeuskirjan 19 artiklan, jonka otsikko on ”Suoja palauttamis-, karkottamis- ja luovuttamistapauksissa”, 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Ketään ei saa palauttaa, karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä vakavasti uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen tai halventava rangaistus tai kohtelu.”

- 8 Perusoikeuskirjan 51 artiklan otsikko on ”Soveltamisala”, ja sen 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tämän perusoikeuskirjan määräykset koskevat unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sekä jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun viimeksi mainitut soveltavat unionin oikeutta. Tämän vuoksi ne kunnioittavat tämän perusoikeuskirjan mukaisia oikeuksia, noudattavat sen sisältämiä periaatteita ja edistävät niiden soveltamista kukin toimivaltansa mukaisesti ja unionille perussopimuksissa annetun toimivallan rajoja noudattaen.”

- 9 Perusoikeuskirjan 52 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeuksien ja periaatteiden ulottuvuus ja tulkinta”, 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Siltä osin kuin tämän perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat [Euroopan ihmisoikeussopimuksessa] taattuja oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin mainitussa yleissopimuksessa. Tämä määräys ei estä unionia myöntämästä tätä laajempaa suojaa.”

Dublin III -asetus

- 10 Dublin III -asetuksella, joka tuli voimaan 19.7.2013, korvattiin niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 343/2003 (EUVL 2003, L 50, s. 1; jäljempänä Dublin II -asetus) 1.1.2014 lukien.

- 11 Dublin III -asetuksen johdanto-osan 4, 5, 9, 32 ja 39 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Lisäksi Tampereen päätelmissä todetaan, että yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään olisi lyhyellä aikavälillä sisällyttävä selkeä ja toimiva menettely turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.

(5) Tällaisen menettelyn perusteiden olisi sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta oltava puolueettomat ja oikeudenmukaiset. Menettelyn mukaisesti olisi erityisesti voitava määrittää nopeasti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata hakijoille tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen saavuttamista.

--

- (9) Ensimmäisen vaiheen välineiden täytäntöönpanosta tehtyjen arviointien tulosten perusteella on tässä vaiheessa asianmukaista vahvistaa periaatteet, joihin [Dublin II -asetus] perustuu, ja saadut kokemukset huomioon ottaen tehdä samalla tarvittavat parannukset Dublin-järjestelmän ja hakijoille tämän järjestelmän mukaisesti myönnettävän suojelun tehokkuuteen. -- Dublinin järjestelmälle olisi tehtävä kattava kuntotarkastus käymällä näytön perusteella läpi järjestelmän oikeudelliset, taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset, mukaan lukien perusoikeuksiin kohdistuvat vaikutukset.

--

- (32) Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden osalta jäsenvaltioita sitovat niiden kansainvälisen oikeuden välineiden mukaiset velvoitteet, mukaan lukien Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiaankuuluva oikeuskäytäntö.

--

- (39) Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti [perusoikeuskirjassa] tunnustetut periaatteet. Tämän asetuksen tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että [perusoikeuskirjan] 18 artiklassa säädettyä oikeutta turvapaikkaan ja sen 1, 4, 7, 24 ja 47 artiklassa tunnustettuja oikeuksia noudatetaan täysimääräisesti. Tätä asetusta olisi näin ollen sovellettava tämän mukaisesti.”

- 12 Asetuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Pääsy kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelymenettelyyn”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on käsiteltävä jokaisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön minkä tahansa jäsenvaltion alueella tai rajalla tai kauttakulkualueella tekemä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio, ja tämä jäsenvaltio on se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

2. --

Jos hakija on mahdotonta siirtää jäsenvaltioon, joka on alun perin nimetty hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi, koska on perusteltuja syitä katsoa, että kyseisessä jäsenvaltiossa on turvapaikkamenettelyssä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systeemisiä puutteita, jotka saattavat johtaa [perusoikeuskirjan] 4 artiklassa tarkoitettuun epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun, määrittämisestä vastaavan jäsenvaltion on jatkettava III luvussa vahvistettujen perusteiden tarkastelua sen määrittämiseksi, voidaanko jokin toinen jäsenvaltio nimetä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi.

--”

- 13 Dublin III -asetuksen III luku sisältää turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteet. Tämä luku sisältää muun muassa asetuksen 12 artiklan, jonka otsikko on ”Oleskelulupien tai viisumien myöntäminen” ja jonka 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos hakijalla on voimassa oleva viisumi, viisumin myöntänyt jäsenvaltio on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä --”

- 14 Saman asetuksen 17 artiklan, jonka otsikko on ”Harkintavaltalausekkeet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä olevasta 3 artiklan 1 kohdasta poiketen kukin jäsenvaltio voi päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön siellä jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen siinäkin tapauksessa, ettei se tässä asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole vastuussa hakemuksen käsittelystä.

--”

- 15 Dublin III -asetuksen VI luvun otsikko on ”Vastaanotto- ja takaisinottomenettelyt”. Se sisältää muun muassa asetuksen 27, 29, 31 ja 32 artiklat.

- 16 Mainitun asetuksen 27 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeussuojakeinot”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Hakijalla tai muulla 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettulla henkilöllä on oltava oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.”

- 17 Dublin III -asetuksen VI luvun VI jakso, joka koskee hakijoiden siirtoa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon, sisältää asetuksen 29 artiklan, jonka otsikko on ”Yksityiskohtaiset säännöt ja määräajat” ja jossa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijan tai muun 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitetun henkilön siirto pyynnön esittäneestä jäsenvaltiosta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon tapahtuu pyynnön esittäneen jäsenvaltion kansallisen lain mukaisesti ja sen jälkeen kun asianomaiset jäsenvaltiot ovat päässeet asiasta yhteisymmärrykseen ja heti kun se on käytännössä mahdollista, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen jäsenvaltio on suostunut pyyntöön ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin tai muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun lopullisen päätöksen tekemisestä, jos sillä on lykkäävä vaikutus 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Jos siirrot hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon toteutetaan valvottuna lähtönä tai saattajan kanssa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että ne toteutetaan inhimillisellä tavalla sekä perusoikeuksia ja ihmisarvoa täysimääräisesti kunnioittaen.

--

2. Jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajan kuluessa, hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio vapautuu veloitteestaan ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin, ja vastuu siirtyy pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle. Määräaikaa voidaan jatkaa enintään yhteen vuoteen, jos siirtoa ei voida suorittaa asianomaisen henkilön vangitsemisen vuoksi, tai enintään kahdeksaentoista kuukauteen, jos asianomainen henkilö on paennut viranomaisia.

--

4. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä yhdenmukaiset edellytykset jäsenvaltioiden kuulemista ja niiden välistä tietojenvaihtoa varten, erityisesti siltä osin kuin kyse on lykätystä tai viivästyneistä siirroista, hyväksytyksi katsotuista siirroista, alaikäisten tai riippuvuussuhteissa olevien siirroista sekä valvotuista siirroista. --”

- 18 Samaan VI jaksoon kuuluvassa asetuksen 31 artiklassa, jonka otsikko on ”Tarvittavien tietojen vaihto ennen siirron toteuttamista”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltion, joka toteuttaa hakijan – – siirron, on ilmoitettava hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalle jäsenvaltiolle siirrettävää henkilöä koskevat, asian käsittelyn kannalta asianmukaiset, olennaiset ja ainoastaan tarpeelliset henkilötiedot, joita tarvitaan sen varmistamiseksi, että hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion kansallisen lain mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset pystyvät tarjoamaan kyseiselle henkilölle asianmukaisen avun, mihin sisältyy hänen elintärkeiden etujensa suojelemiseen tarvittava välitön terveydenhoito, ja turvaamaan tällä asetuksella ja muilla asiaankuuluvilla turvapaikkasäädöksillä myönnetyn suojelun ja oikeuksien jatkuvuuden. Kyseiset tiedot on toimitettava hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalle jäsenvaltiolle kohtuullisessa ajassa ennen siirron toteuttamista, jotta sen kansallisen lain mukaisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on riittävästi aikaa toteuttaa tarvittavat toimenpiteet.

2. Siirron toteuttavan jäsenvaltion on toimitettava hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalle jäsenvaltiolle kaikki tiedot, jotka ovat kansallisen lain mukaisten toimivaltaisten viranomaisten saatavilla ja jotka ovat tarpeen siirrettävän henkilön oikeuksista ja välittömistä erityistarpeista huolehtimiseksi, ja erityisesti:

- a) kaikki välittömät toimenpiteet, jotka hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on toteutettava sen varmistamiseksi, että siirrettävän henkilön erityistarpeista huolehditaan asianmukaisesti, mukaan lukien mahdollisesti tarvittava välitön terveydenhoito;

– –”

- 19 Edelleen mainittuun jaksoon sisältyvän Dublin III -asetuksen 32 artiklan, jonka otsikko on ”Terveydentilaa koskevien tietojen vaihto ennen siirron toteuttamista”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Siirron toteuttavan jäsenvaltion on yksinomaan tarvittavan lääketieteellisen hoidon antamista varten toimitettava hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalle valtiolle siirrettävän henkilön erityistarpeita koskevat tiedot, jotka yksittäistapauksissa voivat koskea kyseisen henkilön fyysisistä terveyttä tai mielenterveyttä, erityisesti kun kyseessä ovat vammaiset, vanhukset, raskaana olevat naiset, alaikäiset ja henkilöt, jotka ovat joutuneet kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi, sikäli kuin nämä tiedot ovat kansallisen lain mukaisten toimivaltaisten viranomaisten saatavilla. Tiedot toimitetaan yhteisellä terveystodistuksella, johon liitetään tarvittavat asiakirjat. Hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on varmistettava, että nämä erityistarpeet otetaan asianmukaisesti huomioon, etenkin jos kyseessä on välittömästi tarvittava sairaanhoito.

– –”

Soveltamisasetus

- 20 Neuvoston asetuksen N:o 343/2003 soveltamista koskevista säännöistä 2.9.2003 annettu komission asetusta (EY) N:o 1560/2003 (EUVL 2003, L 222, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna 30.1.2014 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 118/2014 (EUVL 2014, L 39, s. 1) (jäljempänä soveltamisasetus), sisältää Dublin II -asetuksen ja nyt Dublin III -asetuksen soveltamista koskevat säännöt.
- 21 Soveltamisasetuksen III luvun otsikko on ”Siirron toteuttaminen”. Asetuksen tähän lukuun sisältyvät muun muassa sen 8 ja 9 artikla.

22 Asetuksen 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Yhteistyö siirron toteuttamisessa”, säädetään seuraavaa:

”1. Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on annettava lupa hakijan siirtämiseen viipymättä ja valvottava, ettei hänen maahantulolleen aseteta esteitä. Jäsenvaltion on tarvittaessa määritettävä alueellaan sijaitseva paikka, johon turvapaikanhakija siirretään tai jossa hänet luovutetaan toimivaltaisille viranomaisille, ja otettava huomioon rajoitukset, jotka aiheutuvat siirron toteuttavalle jäsenvaltiolle maantieteellisistä tekijöistä ja käytettävissä olevista kuljetusvälineistä. Saattajaa ei voida missään tapauksessa vaatia saattamaan turvapaikanhakijaa pidemmälle kuin valitun kansainvälisen kuljetusmuodon pääteasemalle eikä siirron toteuttavaa jäsenvaltiota voida vaatia vastaamaan matkakustannuksista tätä pidemmälle.

2. Siirron toteuttavan jäsenvaltion on järjestettävä turvapaikanhakijan ja hänen saattajansa kuljetukset ja vahvistettava yhteisymmärryksessä turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion kanssa saapumisajankohta ja tarvittaessa turvapaikanhakijan luovuttamista toimivaltaisille viranomaisille koskevat yksityiskohdat. Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio voi vaatia, että sille ilmoitetaan hakijan saapumisesta kolme työpäivää etukäteen.

3. Liitteessä VI esitetty vakiolomake on tarkoitettu sellaisten tietojen toimittamiseen vastuussa olevalle jäsenvaltiolle, jotka ovat tarpeen siirrettävän henkilön oikeuksista ja välittömistä erityistarpeista huolehtimiseksi. Tätä vakiolomaketta on pidettävä 2 kohdassa tarkoitettuna ilmoituksena.”

23 Asetuksen 9 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirron lykkäytyminen tai myöhästyminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevalle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä siirron lykkäytymisestä, joka johtuu joko muutoksenhausta tai uudelleen käsittelyä koskevasta hakemuksesta, joilla on lykkäävä vaikutus, tai aineellisista olosuhteista, kuten hakijan terveydentilasta tai siitä, että kuljetusvälinettä ei ole saatavilla tai että turvapaikanhakija on välttänyt siirron täytäntöönpanon.

1 a. Jos siirto viivästyy siirron toteuttavan jäsenvaltion pyynnöstä, siirron toteuttavan ja vastuussa olevan jäsenvaltion on jatkettava yhteydenpitoa, jotta uusi siirto voidaan järjestää mahdollisimman pian 8 artiklan mukaisesti ja viimeistään kahden viikon kuluttua siitä kun viranomaiset saavat tiedon viivästyksen tai lykkäyksen aiheuttaneiden olosuhteiden lakkaamisesta. Tällaisessa tapauksessa on ennen siirtoa toimitettava liitteen VI mukainen päivitetty vakiolomake tietojen toimittamiseksi ennen siirtoa.

2. Jos jäsenvaltio ei pysty toteuttamaan siirtoa [Dublin III -asetuksen] 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista syistä tavanomaisessa kuuden kuukauden määräajassa siitä, kun asianomaista henkilöä koskeva vastaanotto- tai takaisinottopyyntö on hyväksytty, tai muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun lopullisen päätöksen tekemisestä, jos sillä on lykkäävä vaikutus, sen on ilmoitettava tästä vastuussa olevalle jäsenvaltiolle ennen määräajan päättymistä. Muussa tapauksessa vastuu kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä ja muut [Dublin III -asetuksesta] johtuvat velvoitteet säilyvät pyynnön esittäneellä jäsenvaltiolla mainitun asetuksen 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

– –”

24 Soveltamisasetuksen liitteet VI ja IX sisältävät vakiolomakkeet, jotka koskevat tietojen toimittamista ja terveydentilaa koskevien tietojen vaihtoa ennen siirron toteuttamista Dublin III -asetuksen nojalla.

Vastaanottodirektiivi

25 Kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/33/EU (EUVL 2013, L 180, s. 96; jäljempänä vastaanottodirektiivi) tarkoituksena on sen 1 artiklan mukaan vahvistaa kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevat vaatimukset.

26 Tämän direktiivin 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Aineellisia vastaanotto-olosuhteita ja terveydenhoitoa koskevat yleiset säännökset”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aineelliset vastaanotto-olosuhteet ovat hakijoiden saatavilla, kun he hakevat kansainvälistä suojelua.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aineellisilla vastaanotto-olosuhteilla tarjotaan hakijoille riittävä elintaso, jolla taataan heidän toimeentulonsa ja suojellaan heidän fyysistä terveyttään ja mielenterveyttään.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sama elintaso taataan myös 21 artiklassa tarkoitetuille haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille – –

– –”

27 Tämän direktiivin 18 artiklan, jonka otsikko on ”Aineellisia vastaanotto-olosuhteita koskevat yksityiskohtaiset säännöt”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on otettava huomioon 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin tiloihin ja vastaanottokeskuksiin sijoitettujen hakijoiden ikään ja sukupuoleen liittyvät seikat sekä haavoittuvassa asemassa olevien hakijoiden tilanne.”

28 Vastaanottodirektiivin 19 artiklassa, jonka otsikko on ”Terveydenhuolto”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että hakijat saavat tarpeellisen terveydenhuollon, joka käsittää vähintään ensiavun sekä sairauksien ja vakavien mielenterveyshäiriöiden kannalta välttämättömän hoidon.

2. Jäsenvaltioiden on järjestettävä tarpeellinen lääketieteellinen tai muunlainen hoito, tarvittaessa myös asianmukainen mielenterveyshoito, hakijoille, joilla on erityisiä vastaanottotarpeita.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

29 Ennakkoratkaisupyynnöstä, asiakirja-aineistosta ja unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa esitetystä käy ilmi, että Syyrian arabitasavallan kansalainen C. K. ja Egyptin arabitasavallan kansalainen H. F. saapuivat 16.8.2015 Euroopan unionin alueelle Kroatian tasavallan pätevästi myöntämän viisumin turvin. Esiin tulee myös, että oleskeltuaan lyhyen ajan tässä jäsenvaltiossa he olivat ylittäneet Slovenian rajan ja heillä oli väärät kreikkalaiset henkilötodistukset. Heidät otettiin tämän jälkeen turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukseen Ljubljana (Slovenia), ja kumpikin heistä teki Slovenian tasavallan sisäministeriölle turvapaikkahakemuksen. Näistä tiedoista käy vielä ilmi, että C. K. oli raskaana saapuessaan Slovenian alueelle.

- 30 Slovenian viranomaiset katsoivat, että Kroatian tasavalta oli Dublin III -asetuksen 12 artiklan 2 kohdan nojalla pääasian valittajien turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, minkä vuoksi ne tekivät 28.8.2015 kyseisen jäsenvaltion viranomaisille heidän vastaanottoaan koskevan pyynnön. Kroatian tasavalta myönsi 14.9.2015 antamassaan vastauksessa kyseisiä henkilöitä koskevan vastuunsa.
- 31 Koska C. K:n raskaus oli pitkälle edennyt, Slovenian tasavalta jatkoi Dublin III -asetuksen mukaista menettelyä vasta 20.11.2015, jolloin pääasian valittaja synnytti lapsensa A. S:n, jälkeen. Viimeksi mainitun osalta tehtiin 27.11.2015 kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, joka käsiteltiin yhdessä C. K:n ja H. F:n hakemusten kanssa.
- 32 Sisäministeriö teki 20.1.2016 päätöksen pääasian valittajien turvapaikkahakemusten käsittelystä kieltäytymisestä ja heidän siirrostaan Kroatiaan.
- 33 Upravno sodišče (hallintotuomioistuin, Slovenia) kumosi tämän päätöksen 2.3.2016 tekemällään päätöksellä, palautti asian uudelleen tutkimista varten ja antoi toimivaltaisille viranomaisille ohjeen pyytää Kroatian tasavallalta vakuutuksen siitä, että C. K., H. F. ja heidän lapsensa saisivat asianmukaista lääketieteellistä hoitoa tässä jäsenvaltiossa.
- 34 Slovenian viranomaiset osoittivat tätä koskevan pyynnön Kroatian tasavallalle 30.3.2016. Kyseinen jäsenvaltio vakuutti 7.4.2016 antamassaan vastauksessa, että pääasian valittajat saisivat Kroatiassa majoituksen, asianmukaista hoitoa ja tarpeellisen lääketieteellisen hoidon.
- 35 Sisäministeriö teki 5.5.2016 uuden päätöksen pääasian valittajien turvapaikkahakemusten käsittelystä kieltäytymisestä ja heidän siirrostaan Kroatiaan.
- 36 Pääasian valittajat nostivat tästä päätöksestä kanteen Upravno sodiščessa. He pyysivät tätä tuomioistuinta myös lykkäämään kyseisen päätöksen täytäntöönpanoa siihen saakka, kunnes asiassa annetaan lopullinen tuomioistuinratkaisu.
- 37 Pääasian valittajat väittivät tämän kanteen yhteydessä, että heidän siirtonsa vaikuttaisi kielteisesti C. K:n terveydentilaan, mikä voisi vaikuttaa myös hänen vastasyntyneen lapsensa hyvinvointiin. He väittivät tältä osin – esittäen väitteidensä tueksi lääkärintodistuksia – että C. K:lla oli ollut riskiraskaus ja että hän on synnytyksestä lähtien kärsinyt psykiatrisista ongelmista. Erikoistunut psykiatri oli diagnosoinut C. K:lla synnytyksen jälkeisen masennuksen ja ajoittaisia itsemurhataipumuksia. Useista lääkärintodistuksista ilmeni lisäksi, että C. K:n huono terveydentila johtuu pääasiallisesti epävarmuudesta, joka hänellä on asemastaan, ja siitä aiheutuvasta stressistä. Hänen psyykkisen terveydentilansa heikentyminen voi lisäksi johtaa hänet aggressiiviseen käytökseen itseään tai kolmansiä kohtaan, mikä edellyttää tarvittaessa sairaalahoitoa. Kyseisen psykiatrin mukaan C. K:n sairaus edellyttää siis, että hän ja hänen lapsensa pysyvät Ljubljanan vastaanottokeskuksessa hoidon saamiseksi siellä.
- 38 Upravno sodišče kumosi pääasian valittajien siirtoa koskevan päätöksen 1.6.2016 antamallaan tuomiolla. Kyseinen tuomioistuin myös lykkäsi samana päivänä antamallaan määräyksellä tämän päätöksen täytäntöönpanoa siihen saakka, kunnes asiasta annetaan lopullinen tuomioistuinratkaisu.
- 39 Sisäministeriö haki tähän tuomioon muutosta Vrhovno sodiščessa (korkein oikeus, Slovenia). Kyseinen tuomioistuin muutti 29.6.2016 ensimmäisessä oikeusasteessa annettua tuomiota ja pysytti siirtopäätöksen. C. K:n terveydentilan edellyttämästä hoidosta se totesi, että Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) lausunnosta, joka oli saatu Slovenian viranomaisten pyynnöstä, käy ilmi, että tilanne Kroatiassa turvapaikanhakijoiden vastaanoton osalta on hyvä. Kyseisellä jäsenvaltiolla on muun muassa Kutinassa (Kroatia) sijaitseva majoituskeskus, joka on

tarkoitettu haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille ja jossa turvapaikanhakijat saavat vapaasti keskukseen säännöllisesti saapuvan lääkärin antamaa hoitoa, tai kiireellisissä tapauksissa he saavat hoitoa paikallisessa sairaalassa tai tarvittaessa myös Zagrebin (Kroatia) sairaalassa.

- 40 Pääasian valittajien muista väitteistä, joiden mukaan he olivat joutuneet rasististen puheiden ja väkivallan kohteeksi Kroatiassa, Vrhovno sodišče katsoi, että he eivät olleet osoittaneet, että olisi perusteltuja syitä katsoa, että Kroatiassa on turvapaikkamenettelyssä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systeemisiä puutteita, jotka aiheuttavat riskin siitä, että he altistuvat epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun tavoin. Myöskään unionin toimielimet ja UNHCR eivät ole arvostelleet tilannetta tässä jäsenvaltiossa.
- 41 Vrhovno sodiščen tuomio sai tämän jälkeen lainvoiman. Pääasian valittajat tekivät kuitenkin perustuslakiin perustuvan valituksen Ustavno sodiščeen (Slovenian perustuslakituomioistuin).
- 42 Viimeksi mainittu tuomioistuin totesi 28.9.2016 antamassaan päätöksessä, että tässä tapauksessa ei ole käynyt ilmi, että Kroatiassa olisi turvapaikkamenettelyissä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systeemisiä puutteita Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun tavoin. Tämä ei kuitenkaan ole ainoa peruste, johon pääasian valittajat voivat vedota osoittaakseen, että heidän siirtonsa tähän jäsenvaltioon altistaa heidät tosiasialliselle riskille epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta.
- 43 Kyseisen asetuksen johdanto-osan 32 perustelukappaleen mukaan jäsenvaltioiden on noudatettava vaatimuksia, jotka johtuvat Geneven yleissopimuksen 33 artiklan 1 kohdasta ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklasta ja siihen liittyvästä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Nämä vaatimukset ovat laajempia kuin mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa asetettu systeemiin puutteisiin perustuva kriteeri, joka lisäksi koskee vain tilannetta, jossa jäsenvaltioiden on mahdotonta siirtää turvapaikanhakijoita johonkin tiettyyn jäsenvaltioon. Siinä tapauksessa, että muussa kuin tässä säännöksessä tarkoitettussa tilanteessa turvapaikanhakijan siirto toiseen jäsenvaltioon merkitsee näiden perustavanlaatuisen vaatimusten loukkausta, jäsenvaltioiden on sovellettava Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyä harkintavaltalauseketta.
- 44 Kun turvapaikanhakija väittää, että hänen hakemuksensa käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio ei ole hänelle turvallinen valtio, tästä seuraa toimivaltaisille viranomaisille ja tuomioistuimille velvollisuus tutkia kaikki palauttamiskiellon periaatteen noudattamisen kannalta merkitykselliset seikat, myös asianomaisen terveydentila. Tässä yhteydessä kyseisten viranomaisten on otettava huomioon hakijan henkilökohtainen tilanne Sloveniassa ja arvioitava, voiko hänen pelkkä siirtonsa sinällään olla vastoin palauttamiskiellon periaatetta.
- 45 Ustavno sodiščen mukaan näin ollen on niin, että koska käsiteltävässä asiassa pääasian valittajat ovat väittäneet, että C. K:n uusi siirtyminen vaikuttaisi haitallisesti hänen terveydentilaansa, ja esittäneet useita lääkärinlausuntoja väitteidensä tueksi, Vrhovno sodišče ei voinut rajoittua – kuten se teki – ottamaan huomioon C. K:n terveydentilaa Kroatian tasavallassa vallinneen tilanteen arvioinnin yhteydessä, vaan sen olisi pitänyt myös selvittää, olisiko siirto tähän jäsenvaltioon erikseen tarkasteltuna yhteensopiva Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan kanssa. Kun kyseinen tuomioistuin ei arvioinut pääasian valittajien tältä osin esittämiä väitteitä ja todisteita, se jätti ottamatta huomioon Slovenian perustuslaissa heille tunnustetun oikeuden siihen, että heille taataan yhdenvertainen oikeudellinen suoja. Ustavno sodišče kumosi näistä syistä Vrhovno sodiščen tuomion ja palautti pääasian viimeksi mainitulle, jotta se ratkaisisi asian uudelleen ratkaisussa esitettyjen seikkojen mukaisesti.

46 Vrhovno sodišče totesi, että Ustavno sodišče ei ollut esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntöä ennen kun se antoi ratkaisunsa 28.9.2016, ja koska Vrhovno sodišče oli kuitenkin epävarma perustuslakituomioistuimen ratkaisussa esitettyjen seikkojen yhteensoveltuvuudesta unionin oikeuden kanssa, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kuuluuko Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan harkintavaltalausekkeen soveltamiseen liittyvien sääntöjen tulkinta tämän säännöksen luonteen perusteella viime kädessä jäsenvaltion tuomioistuimelle ja vapauttavatko nämä säännöt tuomioistuimen, jonka ratkaisuihin ei voida hakea muutosta, velvollisuudesta saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan nojalla?

Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

2) Riittääkö olosuhteiden arviointi Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdan perusteella (ennakkoratkaisupyynnön kohteena olevan kaltaisessa tapauksessa) täyttämään perusoikeuskirjan 4 artiklan ja 19 artiklan 2 kohdan, luettuina yhdessä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan ja Geneven yleissopimuksen 33 artiklan kanssa, vaatimukset?

Tähän kysymykseen liittyen kysytään seuraavaa:

3) Seuraako Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan tulkinnasta, että jäsenvaltio on velvollinen soveltamaan harkintavaltalauseketta varmistaakseen tehokkaan suojan perusoikeuskirjan 4 artiklan perustuvien oikeuksien loukkaamista vastaan tämän ennakkoratkaisupyynnön kohteena olevan kaltaisessa tapauksessa ja että tämän soveltamisen perusteella on kiellettyä siirtää kansainvälisen suojelun hakija toimivaltaiseen jäsenvaltioon, joka on tunnustanut toimivaltansa tämän asetuksen mukaisesti?

Jos kolmanteen kysymykseen vastataan myöntävästi:

4) Voiko Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan mukainen harkintavaltalauseke olla perusteena sille, että kansainvälisen suojelun hakijan tai jonkun muun henkilön sallitaan vetoavan tähän asetukseen perustavassa siirtomenettelyssä sen soveltamiseen, jota jäsenvaltion toimivaltaisten hallintoviranomaisten ja tuomioistuinten on arvioitava, vai onko kyseisten hallintoviranomaisten ja tuomioistuinten itse todettava edellä mainitut olosuhteet viran puolesta?”

Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely

47 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa määrätystä kiireellisestä menettelyssä.

48 Kyseinen tuomioistuin on tämän pyyntönsä tueksi väittänyt erityisesti, että kun otetaan huomioon C. K:n terveydentila, hänen asemaansa koskeva kysymys pitäisi ratkaista mahdollisimman nopeasti.

49 On ensiksi todettava, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee Dublin III -asetuksen, joka annettiin muun muassa SEUT 78 artiklan 2 kohdan e alakohdan perusteella, tulkintaa, ja kyseinen määräys sisältyy EUT-sopimuksen kolmannen osan V osastoon, joka koskee vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta. Se voidaan näin ollen käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

50 Toiseksi tässä asiassa ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että pääasian valittajat siirrettäisiin Kroatian tasavaltaan ennen kuin tavanomainen ennakkoratkaisumenettely päättyisi. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vastasi unionin tuomioistuimen työjärjestyksensä 101 artiklan 1 kohdan nojalla esittämään selvennyspyyntöön, että vaikka Upravno sodišče oli ensimmäisessä käsittelyssä kyseisten

henkilöiden pyynnöstä määrännyt heitä koskevan siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä, millään tuomioistuimen toimenpiteellä ei lykätä tämän päätöksen täytäntöönpanoa kansallisen menettelyn tässä vaiheessa.

- 51 Näissä olosuhteissa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyyntö tämän ennakkoratkaisun käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä hyväksyttiin päätöksellä, jonka unionin tuomioistuimen viides jaosto teki 1.12.2016 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 52 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään ennen kaikkea, onko Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että kysymys siitä, soveltaako jäsenvaltio tässä säännöksessä tarkoitettua harkintavaltalauseketta, kuuluu yksin kansallisen lainsäädännön ja kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen siitä tekemän tulkinnan alaan, vai siten, että se on SEUT 267 artiklassa tarkoitettu unionin oikeuden tulkintaa koskeva kysymys.
- 53 Tältä osin on muistettava, että unionin tuomioistuin on jo katsonut Dublin II -asetuksen 3 artiklan 2 kohdan suvereniteettilausekkeesta, jonka sanamuoto on pääosin sama kuin harkintavaltalausekkeen, josta säädetään Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa, ja jonka tulkinta on siis sovellettavissa viimeksi mainittuun, että siinä jäsenvaltioille annettu harkintavalta on olennainen osa unionin lainsäätäjän edelleen kehittämää järjestelmää turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi (jäljempänä Dublinin järjestelmä). Tästä seuraa, että jäsenvaltio soveltaa unionin oikeutta perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoin myös silloin, kun se käyttää tätä lauseketta (ks. tuomio 21.12.2011, N. S. ym., C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 64–68 kohta). Näin ollen Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua harkintavaltalausekkeen soveltaminen edellyttää unionin oikeuden tulkintaa SEUT 267 artiklassa tarkoitettuun tavoin.
- 54 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että kysymys siitä, soveltaako jäsenvaltio tässä säännöksessä tarkoitettua harkintavaltalauseketta, ei kuulu yksin kansallisen lainsäädännön ja kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen siitä tekemän tulkinnan alaan, vaan se on SEUT 267 artiklassa tarkoitettu unionin oikeuden tulkintaa koskeva kysymys.

Toinen, kolmas ja neljäs kysymys

- 55 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella, kolmannella ja neljännellä kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, ennen kaikkea, onko perusoikeuskirjan 4 artiklaa tulkittava siten, että olosuhteissa, joissa turvapaikanhakijan, jolla on erityisen vakava psyykkinen tai fyysinen sairaus, siirto aiheuttaisi todellisen ja todetun riskin siitä, että asianomaisen terveydentila heikkenisi merkittävästi ja korjaantumattomasti, tämä siirto merkitsisi kyseisessä artiklassa tarkoitettua epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua. Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko asianomaisen jäsenvaltion sovellettava mainitun asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyä harkintavaltalauseketta ja käsiteltävä itse kyseessä oleva turvapaikkahakemus.
- 56 On ensiksi muistettava, että Dublin III -asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön jonkin jäsenvaltion alueella esittämän turvapaikkahakemuksen käsittelee lähtökohtaisesti yksi ainoa jäsenvaltio eli se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

- 57 Dublin-järjestelmässä, johon tämä asetus kuuluu, pyritään, kuten asetuksen johdanto-osan neljännessä ja viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, erityisesti siihen, että voidaan määrittää nopeasti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata hakijoille tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten nopeaa käsittelyä koskevan tavoitteen saavuttamista.
- 58 Tässä asiayhteydessä jäsenvaltion, jolle on tehty turvapaikkahakemus, on noudatettava kyseisen asetuksen VI luvussa säädettyjä menettelyjä tämän hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi, pyydettyä tätä jäsenvaltiota ottamaan kyseessä oleva hakija vastaan, ja kun pyyntöön on suostuttu, siirrettävä asianomainen henkilö tähän jäsenvaltioon.
- 59 On todettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin johdetun oikeuden sääntöjä, mukaan lukien Dublin III -asetuksen säännöksiä, on tulkittava ja sovellettava perusoikeuskirjassa taattuja perusoikeuksia kunnioittaen (ks. analogisesti Dublin II -asetuksen osalta tuomio 21.12.2011, N. S. ym., C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 77 ja 99 kohta). Epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kiellolla, josta määrätään perusoikeuskirjan 4 artiklassa, on tältä osin perustavanlaatuinen merkitys, koska sillä on ehdoton luonne, koska se liittyy läheisesti perusoikeuskirjan 1 artiklassa tarkoitettuun ihmisarvon kunnioittamiseen (ks. vastaavasti tuomio 5.4.2016, Aranyosi et Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 85 ja 86 kohta).
- 60 Unionin tuomioistuin korosti 21.12.2011 antamassaan tuomiossa N. S. ym. (C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 86–94 ja 106 kohta), että turvapaikanhakijoiden siirto Dublin-järjestelmässä voi tietyissä olosuhteissa olla yhteensoveltumaton perusoikeuskirjan 4 artiklaan sisältyvän kiellon kanssa. Se katsoi siis, että turvapaikanhakijalla on todellinen riski altistua tässä artiklassa tarkoitettulle epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle, jos hänet siirretään jäsenvaltioon, jossa on vakavasti syytä pelätä, että turvapaikkamenettelyssä ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteissa on systemisiä puutteita. Tämän vuoksi mainitussa artiklassa säädetyn kiellon mukaisesti jäsenvaltioiden on Dublin-järjestelmässä pidättäydyttävä siirroista jäsenvaltioon, kun ne eivät voi olla tietämättömiä siellä vallitsevista tällaisista puutteista.
- 61 Dublin III -asetuksen johdanto-osan yhdeksännessä perustelukappaleesta käy ilmi, että unionin lainsäätäjä on todennut Dublin -järjestelmän vaikutukset turvapaikanhakijoiden perusoikeuksiin. Siitä käy ilmi myös, että unionin lainsäätäjä on tämän asetuksen antaessaan halunnut tehdä kokemukseen perustuvat tarvittavat parannukset paitsi tämän järjestelmän tehokkuuteen myös tämän järjestelmän nojalla turvapaikanhakijoille annettavaan suojaan.
- 62 Unionin tuomioistuin on jo todennut, että siltä osin kuin kyse on turvapaikanhakijoille myönnettyistä oikeuksista, Dublin III -asetus poikkeaa olennaisilta osin Dublin II -asetuksesta (ks. vastaavasti tuomio 7.6.2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, 34 kohta).
- 63 Turvapaikanhakijoille tunnustetuista perusoikeuksista on todettava, että sen lisäksi, että Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa kodifioitiin edellä 60 kohdassa mainitusta 21.12.2011 annetusta tuomiosta N. S. ym. (C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865) seurannut oikeuskäytäntö, unionin lainsäätäjä pyrki mainitun asetuksen johdanto-osan 32 ja 39 perustelukappaleessa korostamaan, että jäsenvaltioiden soveltaessa asetusta niitä sitovat Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö ja perusoikeuskirjan 4 artikla.
- 64 Siltä osin kuin erityisemmin on kyse siirtopäätöksistä, unionin lainsäätäjä on yhtäältä asettanut niiden laillisuudelle takeet tunnustamalla asianomaiselle turvapaikanhakijalle Dublin III -asetuksen 27 artiklassa oikeuden tehokkaisuuteen oikeussuojakeinoihin tuomioistuimessa tätä päätöstä vastaan sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta. Toisaalta se on rajannut mainitun asetuksen 29 artiklassa näitä siirtoja koskevat yksityiskohtaiset säännöt tarkemmin kuin Dublin II -asetuksessa.

- 65 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että turvapaikanhakijan siirto Dublin III -järjestelmässä voidaan toteuttaa vain olosuhteissa, joissa ei ole todellista riskiä siitä, että asianomainen altistuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettulle epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle.
- 66 Kun turvapaikanhakijan terveydentila on erittäin vakava, ei voida heti aluksi sulkea pois sitä, että hänen siirtonsa Dublin III -asetuksen mukaisesti voisi merkitä hänelle tällaista riskiä.
- 67 On syytä muistaa, että perusoikeuskirjan 4 artiklan mukainen epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kielto vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklassa ilmaistua kieltoa ja että tältä osin sen merkitys ja ulottuvuus ovat perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan mukaan samat kuin mainitussa yleissopimuksessa.
- 68 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa koskevasta oikeuskäytännöstä, joka on otettava huomioon perusoikeuskirjan 4 artiklan tulkinnassa (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2011, N. S. ym., C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 87–91 kohta), käy ilmi, että luonnollisesti aiheutuneesta sairaudesta johtuva kärsimys, oli se sitten fyysistä tai psyykkistä, voi kuulua Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan alaan, jos se pahenee tai on vaarassa pahentua kohtelusta, joka seuraa säilöönotto-olosuhteista, karkotuksesta tai muista toimenpiteistä, joista viranomaisten voidaan katsoa olevan vastuussa, ja näin sillä edellytyksellä, että tästä aiheutuva kärsimys on vakavuudeltaan vähintään sellaista kuin tässä artiklassa edellytetään (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 13.12.2016, Paposhvili v. Belgia, CE:ECHR:2016:1213JUD004173810, 174 ja 175 kohta).
- 69 Kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 4 artiklan yleinen ja ehdoton luonne, nämä periaatteelliset näkökohdat ovat merkityksellisiä myös Dublin-järjestelmän puitteissa.
- 70 Hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion vastaanotto-olosuhteista ja siellä saatavilla olevasta hoidosta on korostettava, että jäsenvaltioiden, joita vastaanottodirektiivi sitoo ja joihin Kroatian tasavalta kuuluu, on myös Dublin III -asetukseen perustuvassa menettelyssä tarjottava turvapaikanhakijoille tämän direktiivin 17–19 artiklan mukaisesti tarpeellinen terveydenhuolto ja lääketieteellinen hoito, joka käsittää vähintään ensiavun sekä sairauksien ja vakavien mielenterveyshäiriöiden välttämättömän hoidon. Näissä olosuhteissa ja jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen mukaisesti on olemassa vahva oletama siitä, että turvapaikanhakijoille jäsenvaltioissa tarjottava lääketieteellinen hoito on asianmukaista (ks. analogisesti tuomio 21.12.2011, N. S. ym., C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 78, 80 ja 100–105 kohta).
- 71 Tässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva päätös ja asiakirja-aineisto eivät osoita, että olisi painavia syitä katsoa, että Kroatian tasavallassa olisi turvapaikkamenettelyssä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systemisiä puutteita siltä osin kuin erityisesti on kyse terveydenhuollosta, mitä pääasian valittajat eivät myöskään ole väittäneet. Mainitusta päätöksestä sen sijaan käy ilmi, että Kroatian tasavallalla on muun muassa Kutinan kaupungissa haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille tarkoitettu vastaanottokeskus, jossa he saavat lääkärin antamaa hoitoa, ja kiireellisessä tapauksessa he saavat hoitoa paikallisessa sairaalassa tai Zagrebin sairaalassa. Slovenian viranomaiset ovat lisäksi saaneet Kroatian viranomaisilta vakuutuksen siitä, että pääasian valittajat saavat tarvittavan lääketieteellisen hoidon.
- 72 Vaikka on mahdollista, että joihinkin vakaviin ja erityisiin sairauksiin on saatavissa asianmukaista lääketieteellistä hoitoa vain eräissä jäsenvaltioissa (ks. analogisesti tuomio 5.6.2014, I, C-255/13, EU:C:2014:1291, 56 ja 57 kohta), pääasian valittajat eivät ole väittäneet, että tilanne olisi heidän osaltaan tällainen.

- 73 Ei voida pitää poissuljettuna, että turvapaikanhakijan, jonka terveydentila on erityisen vakava, siirto sinällään voisi aiheuttaa hänelle todellisen riskin altistua perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettulle epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle, ja näin riippumatta siitä, minkälaisia vastaanotto ja saatavilla oleva hoito ovat hänen hakemuksensa käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa.
- 74 Tässä yhteydessä on katsottava, että olosuhteissa, joissa turvapaikanhakijan, jolla on erityisen vakava psyykinen tai fyysinen sairaus, siirto aiheuttaisi todellisen ja todetun riskin siitä, että asianomaisen terveydentila heikkenisi merkittävästi ja korjaantumattomasti, tämä siirto merkitsisi kyseisessä artiklassa tarkoitettua epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua.
- 75 Tämän vuoksi on niin, että silloin kun turvapaikanhakija esittää erityisesti hänelle Dublin III -asetuksen 27 artiklassa taatun tehokkaan oikeussuojakeinon yhteydessä objektiivisia seikkoja, kuten hänestä annettuja lääkärinlausuntoja, jotka osoittavat hänen terveydentilansa erityistä vakavuutta ja niitä merkittäviä ja korjaamattomia seurauksia, joita hänen siirtonsa voi aiheuttaa, asianomaisen jäsenvaltion viranomaiset, mukaan lukien sen tuomioistuimet, eivät voi olla ottamatta näitä seikkoja huomioon. Niiden on päinvastoin arvioitava sitä, mikä on näiden seurausten toteutumisen riski, jos ne päättävät siirtää asianomaisen, tai jos kyse on tuomioistuimesta, siirtopäätöksen laillisuutta, jos päätöksen täytäntöönpano voisi johtaa asianomaisen epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun (ks. analogisesti tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 88 kohta).
- 76 Kyseisten viranomaisten on siis hälvennettävä kaikki vakavat epäilykset siirron vaikutuksesta asianomaisen terveydentilaan. Erityisesti silloin, kun kyse on vakavasta psykiatrisesta sairaudesta, ei ole riittävää tarkastella vain asianomaisen jäsenvaltiosta toiseen tapahtuvan fyysisen siirron seurauksia vaan on otettava huomioon kaikki siirrosta johtuvat merkittävät ja korjaamattomat seuraukset.
- 77 Tässä yhteydessä asianomaisen jäsenvaltion viranomaisten on selvitettävä, voidaanko kyseessä olevan henkilön terveydentilaa suojata asianmukaisesti ja riittävästi siten, että ryhdytään Dublin III -asetuksessa tarkoitettuihin varotoimiin, ja jos näin on, pantava nämä varotoimet täytäntöön.
- 78 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artikla ei lähtökohtaisesti velvoita sopimusvaltiota pidättäytymään henkilön maastapoistamisesta tai karkotuksesta, jos hän on kykenevä matkustamaan, ja edellyttäen, että tarpeelliset, asianmukaiset ja henkilön tilan kannalta soveltuvat toimenpiteet toteutetaan tältä osin (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 4.7.2006, Karim v. Ruotsi, CE:ECHR:2006:0704DEC002417105, 2 kohta ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 30.4.2013, Kochieva ym. v. Ruotsi, CE:ECHR:2013:0430DEC007520312, 35 kohta).
- 79 Erityisemmin olosuhteista, joissa turvapaikanhakijan psykiatriset ongelmat ilmenevät itsemurhataipumuksena, Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut useaan otteeseen, että se, että maasta poistettavaksi määrätty henkilö uhkaa itsemurhalla, ei merkitse, että sopimusvaltion olisi pidättäydyttävä aiotun toimenpiteen toteuttamisesta, jos se toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä estääkseen uhkien toteutumisen (ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 7.10.2004, Dragan ym. v. Saksa, CE:ECHR:2004:1007DEC003374303, 1 kohta; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 4.7.2006, Karim v. Ruotsi, CE:ECHR:2006:0704DEC002417105, 2 kohta ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 30.4.2013, Kochieva ym. v. Ruotsi, CE:ECHR:2013:0430DEC007520312, 34 kohta).
- 80 Näistä varotoimista on todettava, että jäsenvaltio, jonka on suoritettava siirto, voi tehdä yhteistyötä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion kanssa soveltamisasetuksen 8 artiklan mukaisesti sen varmistamiseksi, että asianomainen turvapaikanhakija saa terveydenhoitoa siirron aikana ja sen päätyttyä.

- 81 Tältä osin siirron suorittavan jäsenvaltion on voitava järjestää siirto siten, että asianomaisen turvapaikanhakijan kanssa on siirron aikana asianmukainen lääkintähenkilöstö, jolla on käytettävissään tarpeelliset laitteet, välineet ja lääkkeet, jotta voidaan estää hänen terveydentilansa heikkeneminen ja hänen itseensä tai kolmansiin kohdistamat väkivallanteot.
- 82 Kyseisen jäsenvaltion on myös voitava varmistua siitä, että turvapaikanhakija saa hoitoa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon saapumisestaan lähtien. Tältä osin on muistettava, että Dublin III -asetuksen 31 ja 32 artiklassa velvoitetaan siirron suorittava jäsenvaltio ilmoittamaan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalle jäsenvaltiolle sellaiset turvapaikanhakijan terveydentilaa koskevat tiedot, joiden perusteella tämä valtio voi antaa hänen elintärkeiden etujensa suojelemiseen tarvittavaa välitöntä terveydenhoitoa.
- 83 Soveltamisasetuksen liitteessä VI olevaa vakiolomaketta ja asetuksen liitteessä IX olevaa yhteistä terveystodistusta voidaan myös käyttää informoimaan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota siitä, että asianomainen turvapaikanhakija tarvitsee lääketieteellistä apua ja hoitoa saapuessaan, sekä kaikista muista hänen sairautensa ja hänen tulevaisuudessa tarvitsemansa hoidon kannalta merkityksellisistä seikoista. Tässä tapauksessa nämä tiedot on toimitettava kohtuullisessa ajassa ennen siirron suorittamista, jotta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalla jäsenvaltiolla on riittävä aika tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Siirron suorittava jäsenvaltio voi myös pyytää hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalta jäsenvaltiolta vahvistuksen siitä, että välttämätön hoito on saatavilla saavuttaessa.
- 84 Jos toimivaltainen tuomioistuimien katsoo, että nämä varotoimet ovat riittäviä, jotta poistetaan todellinen riski epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta asianomaisen turvapaikanhakijan siirrossa, kyseisen tuomioistuimen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistuakseen siitä, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion viranomaiset toteuttavat ne ennen asianomaisen siirtoa. Hänen terveydentilansa on tarvittaessa arvioitava uudelleen ennen siirron täytäntöönpanoa.
- 85 Sen sijaan siinä tapauksessa, että mainitut varotoimet eivät asianomaisen turvapaikanhakijan sairauden erityisen vakavuuden vuoksi riitä varmistamaan, että hänen siirtonsa ei tosiasiallisesti johda siihen, että hänen terveydentilansa heikkenee merkittävästi ja korjaamattomasti, asianomaisen jäsenvaltion viranomaisten on lykättävä tämän henkilön siirron täytäntöönpanoa niin pitkäksi aikaa, kun hänen tilansa ei mahdollista siirtoa.
- 86 Tältä osin on muistettava, että Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 kohdan mukaan hakijan siirto pyynnön esittäneestä jäsenvaltiosta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon tapahtuu ”heti kun se on käytännössä mahdollista.” Kuten soveltamisasetuksen 9 artiklasta ilmenee, turvapaikanhakijan terveydentilaa pidetään nimenomaan aineellisena seikkana, joka oikeuttaa siirron lykkäämisen.
- 87 Jos asianomaista turvapaikanhakijaa ei voida hänen terveydentilansa vuoksi siirtää, pyynnön esittäneen jäsenvaltion on tämän säännöksen mukaisesti ilmoitettava viipymättä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevalle jäsenvaltiolle siirron lykkäämisestä hakijan tilan vuoksi.
- 88 Jos näyttää siltä, että asianomaisen turvapaikanhakijan terveydentila ei tule lyhyellä tähtämellä paranemaan tai että menettelyn lykkääminen pitkäksi ajaksi saattaisi heikentää asianomaisen tilaa, pyynnön esittänyt jäsenvaltio voi päättää käsitellä itse hänen hakemuksensa käyttäen Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua harkintavaltalauseketta (ks. vastaavasti tuomio 30.5.2013, Halaf, C-528/11, EU:C:2013:342, 38 kohta). On kuitenkin niin, että mainittua säännöstä, kun se luetaan perusoikeuskirjan 4 artiklan valossa, ei voida pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa tulkita siten, että se merkitsisi tälle jäsenvaltiolle velvollisuutta soveltaa sitä näin.

- 89 Siinä tapauksessa, että asianomaisen turvapaikanhakijan terveydentila estää pyynnön esittänyttä jäsenvaltiota ryhtymästä hänen siirtoonsa ennen Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa säädetyn kuuden kuukauden määräajan päättymistä, hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio vapautuu joka tapauksessa velvollisuudestaan ottaa asianomainen vastaan ja tämä velvollisuus siirtyy näin ensin mainitulle jäsenvaltiolle kyseisen artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- 90 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on pääasiassa selvitettävä, onko C. K:n terveydentila niin vakava, että on perusteltua uskoa, että hänen siirtonsa aiheuttaisi todellisen riskin perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettua epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta. Jos tähän vastataan myöntävästi, tuomioistuimen on hälvennettävä nämä epäilyt varmistamalla siitä, että edellä 81–83 kohdassa tarkoitettujen varotoimet toteutetaan ennen C. K:n siirtoa tai, tarvittaessa, että kyseisen henkilön siirtoa lykätään siihen saakka, kunnes hänen terveydentilansa sallii sen.
- 91 Tässä asiayhteydessä komission väite, jonka mukaan Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdasta seuraa, että yksin systeemisten puutteiden olemassaolo hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa voi vaikuttaa velvollisuuteen siirtää turvapaikanhakija tähän jäsenvaltioon, on perusteeton.
- 92 Kyseisen säännöksen sanamuodossa mikään ei näet osoita, että unionin lainsäätäjän tarkoitus olisi ollut säännellä jotain muuta seikkaa kuin systeemisiä puutteita, jotka estävät kokonaan turvapaikanhakijoiden siirron tiettyyn jäsenvaltioon. Kyseistä säännöstä ei siis voida tulkita siten, että sen mukaan olisi mahdotonta, että perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettua epäinhimillisen tai halventavan kohtelun todelliseen ja todettuun riskiin liittyvillä seikoilla voisi tässä tuomiossa tarkastellun kaltaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa olla seurauksia erityisesti turvapaikanhakijan siirtoon.
- 93 Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdan tällaista tulkintaa ei myöskään voitaisi sovittaa yhteen perusoikeuskirjan 4 artiklan yleisen luonteen kanssa; kyseisessä määräyksessä kielletään kaikki epäinhimillisen tai halventavan kohtelun muodot. Toisaalta tämän kiellon ehdottomuuden kanssa olisi aivan ilmeisessä ristiriidassa se, että jäsenvaltiot voisivat jättää huomiotta todellisen ja todetun riskin turvapaikanhakijan epäinhimillisestä ja halventavasta kohtelusta sillä verukkeella, että se ei johdu systeemisestä puutteesta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa.
- 94 Tässä tuomiossa esitettyä perusoikeuskirjan 4 artiklan tulkintaa ei horjuta myöskään 10.12.2013 annettu tuomio Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, 60 kohta), jossa unionin tuomioistuin katsoi Dublin II -asetuksen osalta pääasiallisesti, että kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa vallinneiden kaltaisissa olosuhteissa turvapaikanhakija voi riitauttaa siirtonsa vain vedoten siihen, että hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa on systeemisiä puutteita. Sen lisäksi, että unionin tuomioistuin on katsonut – kuten edellä tämän tuomion 62 kohdassa on todettu –, että turvapaikanhakijoille annettujen oikeuksien osalta Dublin III -asetus poikkeaa olennaisilta osin Dublin II -asetuksesta, on palautettava mieleen, että kyseinen tuomio annettiin asiassa, jossa oli kyseessä kansalainen, joka ei ollut unionin tuomioistuimessa vedonnut sellaiseen erityiseen seikkaan, joka olisi osoittanut, että hänen siirtonsa sinällään olisi vastoin perusoikeuskirjan 4 artiklaa. Unionin tuomioistuin on siis vain palauttanut mieleen aiemman, 21.12.2011 antamansa tuomion N. S. ym. (C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865), joka koski sitä, että turvapaikanhakijoita ei voida siirtää jäsenvaltioon, jonka turvapaikkamenettelyssä tai turvapaikanhakijoiden vastaanotossa on systeemisiä puutteita.
- 95 Tämä tulkinta kunnioittaa täysin keskinäisen luottamuksen periaatetta, koska sen sijaan, että se vaikuttaisi perusoikeuksien kunnioittamista kussakin jäsenvaltiossa koskevan oletettaman olemassaoloon, se takaa, että jäsenvaltiot ottavat asianmukaisesti huomioon tässä tuomiossa tarkastellut poikkeukselliset tilanteet. Lisäksi on niin, että jos jäsenvaltio ryhtyisi turvapaikanhakijan siirtoon

tällaisissa tilanteissa, tästä seuraavasta epäinhimillisestä ja halventavasta kohtelusta ei katsottaisi olevan suoraan tai epäsuorasti vastuussa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion viranomaisten vaan yksin ensimmäisen jäsenvaltion.

- 96 Kaikkien edellä olevien seikkojen perusteella toiseen, kolmanteen ja neljanteen kysymykseen on vastattava, että perusoikeuskirjan 4 artiklaa on tulkittava seuraavasti:
- Myös silloin, kun ei ole perusteltu syytä katsoa, että turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa on systemisiä puutteita, turvapaikanhakijan siirto Dublin III -asetuksen puitteissa voidaan toteuttaa vain olosuhteissa, joissa on poissuljettua, että tämä siirto aiheuttaa todellisen ja todetun riskin siitä, että asianomainen altistuu kyseisessä artiklassa tarkoitettulle epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle.
 - Olosuhteissa, joissa turvapaikanhakijan, jolla on erityisen vakava psyykkinen tai fyysinen sairaus, siirto aiheuttaa todellisen ja todetun riskin siitä, että asianomaisen terveydentila heikkenee merkittävästi ja korjaantumattomasti, tämä siirto merkitsee kyseisessä artiklassa tarkoitettua epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua.
 - Jäsenvaltion, jonka on suoritettava siirto, viranomaisten ja tarvittaessa tuomioistuinten on hälvennettävä kaikki perustellut epäilyt siirron vaikutuksesta asianomaisen terveydentilaan toteuttamalla tarvittavat varotoimet, jotta tämän henkilön siirto sujuu olosuhteissa, joissa hänen terveydentilaansa suojataan asianmukaisesti ja riittävästi. Siinä tapauksessa, että mainitut varotoimet eivät asianomaisen turvapaikanhakijan sairauden erityisen vakavuuden vuoksi riitä varmistamaan, että hänen siirtonsa ei aiheuta todellista riskiä siitä, että hänen terveydentilansa heikkenee merkittävästi ja korjaamattomasti, asianomaisen jäsenvaltion viranomaisten on lykättävä tämän henkilön siirron täytäntöönpanoa niin pitkäksi aikaa, kun hänen terveydentilansa ei mahdollista siirtoa.
 - Jos näyttää siltä, että asianomaisen turvapaikanhakijan terveydentila ei tule lyhyellä tähtämellä paranemaan tai että menettelyn lykkääminen pitkäksi ajaksi saattaisi heikentää asianomaisen tilaa, pyynnön esittänyt jäsenvaltio voi päättää käsitellä itse hänen hakemuksensa käyttäen Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua harkintavaltalauseketta.
- 97 Kyseisen asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa, luettuna perusoikeuskirjan 4 artiklan valossa, ei voida tulkita siten, että se pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa velvoittaisi tämän jäsenvaltion soveltamaan kyseistä lauseketta.

Oikeudenkäyntikulut

- 98 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 17 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että kysymys siitä, soveltaako jäsenvaltio tässä säännöksessä tarkoitettua**

harkintavaltalauseketta, ei kuulu yksin kansallisen lainsäädännön ja kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen siitä tekemän tulkinnan alaan, vaan se on SEUT 267 artiklassa tarkoitettu unionin oikeuden tulkintaa koskeva kysymys.

2) Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4 artiklaa on tulkittava seuraavasti:

- **Myös silloin, kun ei ole perusteltuja syitä katsoa, että turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa on systeemisiä puutteita, turvapaikanhakijan siirto asetuksen N:o 604/2013 puitteissa voidaan toteuttaa vain olosuhteissa, joissa on poissuljettua, että tämä siirto aiheuttaa todellisen ja todetun riskin siitä, että asianomainen altistuu kyseisessä artiklassa tarkoitettulle epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle.**
- **Olosuhteissa, joissa turvapaikanhakijan, jolla on erityisen vakava psyykinen tai fyysinen sairaus, siirto aiheuttaa todellisen ja todetun riskin siitä, että asianomaisen terveydentila heikkenee merkittävästi ja korjaantumattomasti, tämä siirto merkitsee kyseisessä artiklassa tarkoitettua epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua.**
- **Jäsenvaltion, jonka on suoritettava siirto, viranomaisten ja tarvittaessa tuomioistuinten on hälvennettävä kaikki perustellut epäilyt siirron vaikutuksesta asianomaisen terveydentilaan toteuttamalla tarvittavat varotoimet, jotta tämän henkilön siirto sujuu olosuhteissa, joissa hänen terveydentilaansa suojataan asianmukaisesti ja riittävästi. Siinä tapauksessa, että mainitut varotoimet eivät asianomaisen turvapaikanhakijan sairauden erityisen vakavuuden vuoksi riitä varmistamaan, että hänen siirtonsa ei aiheuta todellista riskiä siitä, että hänen terveydentilansa heikkenee merkittävästi ja korjaamattomasti, asianomaisen jäsenvaltion viranomaisten on lykättävä tämän henkilön siirron täytäntöönpanoa niin pitkäksi aikaa, kun hänen terveydentilansa ei mahdollista siirtoa.**
- **Jos näyttää siltä, että asianomaisen turvapaikanhakijan terveydentila ei tule lyhyellä tähtämellä paranemaan tai että menettelyn lykkääminen pitkäksi ajaksi saattaisi heikentää asianomaisen tilaa, pyynnön esittänyt jäsenvaltio voi päättää käsitellä itse hänen hakemuksensa käyttäen asetuksen N:o 604/2013 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua harkintavaltalauseketta.**

Kyseisen asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa, luettuna perusoikeuskirjan 4 artiklan valossa, ei voida tulkita siten, että se pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa velvoittaisi tämän jäsenvaltion soveltamaan kyseistä lauseketta.

Allekirjoitukset